

Glas za veznikov

Leto II - Št. 369

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 4 lire

TRST, sobota 31. avgusta 1946

UREDNIŠTVO: V. S. Fellico 12 - Telefon št. 93854 in 94443

OGLASI: Cena za milimeter visine (širina ena kolona): trgovski L. 27, m. tvaški L. 56 (osmrtine L. 100), objave L. 20, finančni L. 45. Vsebinski listi (tekstni oglaš) L. 45. Davek ni vitet. Pridržljivo v naprej. Oglaš sprejema izključno: S.P.L., Società per la Pubblicità in Italia, Trst, ul. Silvio Pellico št. 4. tel. 94044. Cena posameznih številke L. 4 (zaostale L. 8). Rokopisov ne vračamo.

Grčija zahteva ureditev meje z Albanijo

Razgibano plenarno zasedanje

Predlog pride na dnevni red

OBSODBE V LJUBLJANI

Beograd, 31. avgusta
Beograjska radijska postaja poroča, da je vojaško sodišče v Ljubljani v petih dneh odločilo o sedmih izdajalcih obdobja nad enarodnimi izdajalci, ki so bili v vojni na strani Nemčije, Rokena, Rožmanom, Krekom, Vizjakom in Hacinom.
Radijska postaja poroča, da so obsodili: Rupnik Leon na smrt s streljanjem, na trajno izgubo političnih in državljanjskih pravic ter na zaplenbo vse imovine; Rokena Erwin na smrt s obsežnim in na zaplenbo vse imovine; Rožman Gregorij na 18 let odvzema svobode, na izgubo političnih in državljanjskih pravic za dobo deset let po prestani kazni in na zaplenbo vse imovine; Vizjak Milko na 20 let odvzema svobode, izgubo političnih in državljanjskih pravic za dobo deset let po prestani kazni in na zaplenbo vse imovine; dr. Nacin Lovro na smrt s obsežnim, trajno izgubo političnih in državljanjskih pravic in na zaplenbo vse imovine. Proti razsodišču je dovoljen priziv na vrhovno vojaško sodišče F. L. R. J.

ZAVZETJE GLAVNE KOMUNISTIČNE BAZE

Nanking, 31. avgusta
Elitne kitajske nacionalistične čete so zavzele čeng Teš, prestolnico pokrajine Jehol, ki je bila doslej glavna komunistična baza. Vlado poročilo pravi, da je komunistične čete na celi črti umakajo.

PREPOVED SHODOV V GRČIJI

London, 31. avgusta
«Associated Press» poroča iz Aten, da so v Grčiji prepovedali vse politične shode do konca nedeljskega plesabisa. Minister za javno varnost je sporočil, da se je povečalo število nasilnih dejanj, zaradi katerih je bilo v zadnjih 24 urah ubitih 21 oseb.
Grško vrhovno sodišče je oprosilo urednika lista «Acropolis», ali ne ga obožijo po protestu sovjetskega veleposlanika, po katerem naj bi članki omenjenega lista vsebovali kritiko generalissima Stalina.

ARETACIJA JUGOSLOVANSKEGA NAGELNIKA REONE PLOVBE

Beograd, 31. avgusta
Dunajski dopisnik «Tanjug» poroča, da so ameriške oblasti v mestu Passau na Bavarskem aretirale nekdanjega jug. rečne plovbe Vlado Antunovića, nekdanjega ladjskega kaplana in nekdanjega inženirja.
Dopisnik poroča, da je policija zaplenila urade jugoslovanske rečne plovbe, poleg tega pa so organi ameriške vojske blokirali zimsko pristanišče v Linzu v Avstriji, kjer so jugoslovanske ladje. Dopisnik pravi, da je razlog te ukrepe očitno v zvezi z jugoslovanskim zahtevom pri Združenih narodih naj (Američani) vrnejo jugoslovanske ladje.

„Economist“ o nevarnosti nove verske vojne

Boj med katoličani in komunisti

LONDON, 31. avgusta. — Vplivni tehnik «Economist» vidi v razmotiranju o globokem katoličani in komunisti v Evropi nevarnost nove verske vojne.
Izkušnje iz časov skupnega boja proti Hitlerju v bližini bodočih plemenitih odnosov med katoličani in komunisti. Druge politične in verske skupine v Evropi bi morale zavzeti do tega dogaja več kot vloga opazovalcev, ker so vse vanj veali manj zapletene; to je danes za vsi ostali pravniki morda zelo odločilni boj v Evropi. Kljub temu pa boj katoličanstva ni samo obramba proti postojančim elopeke snobade proti totalitarizmu, ki je na pohodu. Cerkev deli dvojni položaj tistih, ki vodijo protikomunistično krizsko vojno. Socijalni nauk cerkve teoretično priznava budo industrijskega proletariata in predlaga s pomočjo pravičnejše porazdelitve zaslužne lastnine in razvoja sodelovanja med delavci in delodajalci dalekosežne reforme dopuščajo državne ukrepe za pomoč delavcem in povredovanje države za zagotovitev v gospodarske blaginje in stabilnosti. Praktično pa se je pokazalo, da vlada v gospodarske blaginje in stabilnosti. Praktično pa se je pokazalo, da

Popravki

Nekateri glavni popravki, ki so jih razne delegacije predložile v pogledu mirovne pogodbe z Italijo:

OZEMELJSKE DOLOČBE
BRAZIL: da odločitev o jugoslovansko-italijanski meji odločijo za 1 leto in imenujejo novo komisijo izvedenice.

BELA RUSIJA: da v jugoslovansko ozemlje vključijo področje Naditje (Benetka Slovenija), Gorico in Trst (Jugoslavija do danes tudi Trbiš).

JUGOSLAVIJA: meja svobodno tržiške države naj bi tekla znotraj miramarske naselbine do Debelega Rta. Jugoslavija je predložila tudi podrobni načrt začasnega in trajnega statuta za mestno Trst in pristanišče.

VOJASKE DOLOČBE
JUGOSLAVIJA: zahteva, da omeje italijansko vojsko na 250.000 moč, izmed katerih bi bilo 30.000 karabinerjev; zahteva tudi nadaljnje znižanje pomorske sil.

GOSPODARSKE DOLOČBE
JUGOSLAVIJA: zahteva vojno odškodnino v znesku 1 milijarde 300 milijonov dolarjev (plačljivo med drugim s trgovsko mornarico in zlatom italijanske banke). Nadalje predlaga ustanovitev komisije za vojno odškodnino.

dnevnikov, kjer izvajajo teroristične in nasilne ukrepe, ki vzbujajo splošno ogorčenje demokratice javnega mnenja. Grška delegacija potrebuje uspehov v tuji, da vzbudi nacionalistična čustva, da prikrivajo to, kar se na predvečer plesabisa dogaja v državi in da prikrivajo načrte, ki so jih napravili na predvečer samega plesabisa. Sovjetska delegacija meni, da konferenca ne bo dovelila, da bi jo uporabili kot sredstvo za prikrivanje terorizma, ki vlada v Grčiji, in sicer z zunanjimi spletkami, ki hočejo zagotoviti kraljevo vrnitev in spremeni Grčijo v središče vznemirjenj na Balkanu.

«Naravno, da je vsi potrebni in koristno zaupati se tujim četam, da sprejete pomoč je nevarno, ker pri ljudstvu lahko vzbudi reakcije, ker ugotovi, da potrebuje vlada tujo podporo, da obrani svoj ugled. Sovjetska delegacija odločno odklanja, da bi podpirala spletke grške delegacije v tujni in avstrie odklonitev njenih zahtev proti Albaniji.

Predsedujoči dr. Vang Sih Cieh je poudaril, da grški predlog ni na dnevnem redu in da gre za to, da odločijo, ali naj pride na dnevni red prihodnjega zasedanja.

Nato je spregovoril jugoslovanski delegat Moša Pijade, ki je alovito napadel Grčijo. Prekinil ga je britanski poslanec Alexander, ki je protestiral, da govornik razpravlja o grškem predlogu. Pijade je nato izjavil, da se konferenca ni sestala, da bi podpirala grško volilno propagando. Ko ga je Alexander znova prekinil, se je Pijade obrnil proti odru in zahteval predsedniško zaščito. Ker so od vseh strani vzikali po predsedniški intervenciji in ker je Alexander izdal močnejše, je nekaj trenutkov vlada splošna zmeda.

Predsednik je pozval govornike, naj se omejijo le na snov, ki jo je treba razpravljati, pred konferenco. Molotov ga je prekinil in protestiral, da omejuje govore. Med hrupom je Pijade z vedno močnejšim glasom skušal nadaljevati; od poslancev in predsednika so medtem pozivali k redu. Končno je dr. Vang spozvali red in Pijade je nato govor, kateremu so nekateri ploskali, končal.

Gornji prizor je bil eden izmed najbolj nemirnih, kar jih je doživela pariska konferenca. Včas je več kot 20 delegatov kričalo proti dr. Vangu, ki pa je ostal med zmešnjavo popolnoma pasiven. Ko se je Alexander drugič dvignil, dr. Vang, kot se je zdelo, ni ni opazil; predsedniško pozornost je

vzbudil šele, ko je pričel obsestno točbo po mizi pred njim. Zaradi tega je prišlo še do večje zmešnjave. Končno se je dr. Vang dvignil in odločno pozval k redu.

Pijade je ob koncu svojega govora dejal: «Ne vidim razloga za kaj se grška delegacija ni obrnila neposredno na Svet zunanjih ministrov, če je hotela, da bi razpravljali o vprašanju meja. Ta zadeva nima ničesar skupnega z italijanskim mirovno pogodbo. V pogledu grških zahtev proti Bolgariji in Albaniji je Pijade izjavil, da je prepričan, da bodo sledile tudi zahteve proti Jugoslaviji, ekter tek za vojevalcev pri jedi narašča.»

Izzivalna govora
Za njim je nato spregovoril britanski delegat. Dejal je, da ne razume nejevolje, ki jo je vzbudil s svojim ugovorom. Govora sovjetskega in jugoslovanskega delegata sta bila «kot se nikoli izjavljala»; on pa je je pozval delegate, naj svoje odgovore prihranijo, dokler grškega sklepa ne bodo predložili v razpravo. Izjavil je, da ima vtis, da konferenca soglasja z Združenim kraljestvom, če trdi, da ima Grčija vsaj toliko pravice, da jo poslušajo, kot tisti, ki so ji na povabilo konferenca je poslušali. Alexander je izjavil, da ne soglasja z mnenjem, da bi grška delegacija pri predložitvi predloga mislila na plesabit, ker je ta določen za nedeljo, glede predloga pa niso določili nikakega datuma za razpravljanje.

Byrnes je izrazil upanje, da bo konferenca sprejela grško zahtevo. Dejal je, da bi jo Grki lahko predložili Svetu zunanjih ministrov, iz razlogov, ki so se jim zdeli dobri, pa so jo predložili konferenci. Izjavil je, da se mu zdi nedopustno odprati en izmed 21 držav, ki je kot prva pomagala pri dosegu zmage, predložiti vprašanje, ga naj bo mislilej o važnosti tega vprašanja kakršno koli.

Poljski delegat Winiwicz se je upri grški zahtevi.

Francoski delegat Marius Moutet je izjavil, da njegova delegacija ne more podpreti grške zahteve, ker se konferenca v sedanjem trenutku ne more brigati za drugo, kakor za pet načrtov mirovnih pogodb.

Zunanja podpora
Ko je obnovil kritike o udeležbi Velike Britanije pri razmerah v Grčiji, je Molotov izjavil: «Prav do vemo, da dolocene zunanje sile tako uradno kot neuradno podpirajo sedanjo grško vlado.»

O vprašanju nezvočnosti neuradnih ameriških in britanskih opazovanj večer ter britanski čet v Grčiji je Molotov opozoril, da se je tudi ameriške vojske ladje pokurilo na obisk države. «Sam se začuden sprašujem — je nadaljeval — če ni zla prišla ura, da bi napravili konec temu vmešavanju v notranje zadeve grškega naroda. Dajte grškemu ljudstvu možnost svobodno izvoliti svoj parlament, določiti ustavno vprašanje in sestaviti legitimno vlado.»

Nato so prešli na glasovanje: grški predlog so odobrili s 12, proti 7 glasovom; dva sta se vzdržala. Za predlog so glasovali: Avstralija, Brazil, Velika Britanija, Kanada, Kitajska, Abesinija, Indija, Grčija, Nizozemska, Novi Zeland, Južna Afrika in Združene države. Proti so glasovali: Češkoslovaška, Francija, Poljska, Sovjetska zveza, Ukrajina, Jugoslavija in Bela Rusija. Vzdržali sta se Belgija in Norveška. To pomeni, da bodo grški predlog predložili na dnevni red prihodnjega plenarnega zasedanja in od konference zahtevali, naj povabi Svet zunanjih ministrov k preučevanju in rešitvi ozemelskih vprašanj med Grčijo in Albanijo.

Včeraj sta zasedala tudi politični in ozemelski odbor za Madžarsko ter gospodarski odbor za mirovno pogodbo z Italijo, kjer je Britanija podprla zahtevo Sovjetske zveze po vojni odškodnini 100 milijonov dolarjev. Po raznih govorih so nato odobrili 4. paragraf št. 64, a čimer je bila sankcionirana tudi sovjetska zahteva po zgoraj omenjenem znesku vojne odškodnine ZSSR.

PREVOZ SESTRELJENIH LETALCEV V AMERIKO

USA BODO ZAHTEVALE ODSKODNINO ZA LETALA

Rim, 31. avgusta
Včeraj ob 15.30 je na letališču Ciampino pristalo letalo iz Vidma, ki je imelo na krovu krste petih ameriških letalcev, sestreljenih nad Jugoslavijo. Krste so brez nobenih ostale v letališki kapeli; čuvala jih je častna straža. Danes jutraj so jih z letalom prepeljali v Združene države.

Namestnik ameriškega zunanjega ministra Acheson je včeraj izjavil tisku, da bodo Združene države predložile Jugoslaviji odškodnino, siko zahtevo za izgubo življenj in lastnine ob priliki sestrelitve dveh ameriških prevoznih letal. Odsodninsko zahtevo bodo predložili v potem, ko bodo dospeli v Washington vse podrobnosti z izjavami preživljih in uradnih dokumenti, da bo do lahko pripravili zahteve na točnih in avtentičnih temeljih.

Acheson je spomnil, da je na tokovni konferenci dejal, da pričakuje, da bo ministrski predsednik Tito pismeno potrdil ustnem zagotovilo, ki jih je dal veleposlanik Patterson, ki vsebujejo izjave njegovega oblaževanja in uradno zagotovitev, da se slika dejanja ne bodo ponovila. Dejal je, da ministrstvo do zdaj še ni moglo dobiti natančnih podatkov, če je Tito to storil.

VOHUNSTVO V NEMČIJI

Frankfurt, 31. avgusta
V zvezi z odkritjem vohunške organizacije, ki je delovala na ameriškem zasedbenem področju v Nemčiji, zaradi česar so aretirali 15 vohunov nemške narodnosti, je tajna služba ameriških sil v Evropi večerj sporočila, da je organizacija pod vodstvom nekoga Walterja Kazemarskega, obveščala Sovjete o gibanju ameriških čet ter o drugih vojaških tajnostih. Bila je povezana z gibanjem «Svobodna Nemčija». Kazemarske je imel neposredne stike z višjim sovjetskim častnikom.

Združene države in Poljska

Protest zaradi aretacije uslužbenke veleposlanstva

WASHINGTON, 31. avgusta — Poročevalec ameriškega zunanjega ministrstva je v sredo izjavil, da je ameriški veleposlanec v Varšavi vložil pri poljski vladi formalni protest zaradi aretacije uslužbenke ameriškega veleposlanstva Irene A. Dmochowska, kar se je zgodilo 23. avgusta. Združene države protestirajo, da Dmochowska, ki je ameriška državljanka, po aretaciji še ni mogel videti noben ameriški državljani.

Glede trditve o slabem ravnanju s Poljski v begunskih taboriščih je poročevalec izjavil, da so ameriške vojske oblasti odločno zanikale, da bi te vesti sploh od daleč odgovarjale resnici.

Glede izjave poljskega veleposlanstva v Washingtonu, v kateri obtožujejo Združene države, da se z njo z dne 19. t. m. kršile suverene pravice Poljske in se vmešavala v notranje zadeve, je poročevalec opozoril na nekatere navedbe te note. Ameriška nota je poudarila težko odgovornost, ki jo so Združene države prevzele do Velike Britanije in Sovjetske zveze, da bodo na Poljskem izvedli svobodne volitve, katera napelja so poljski voditelji sprejeli. Noto Združenih držav je tudi izjavila, da imajo Združene države kot ena izmed veliki, ki je največ prispevala k osvoboditvi evropskih narodov izpod nacističnega jarma. Posebno odgovornost pomagati in dati poljskemu narodu, ki je toliko trpel pod nacistično zasedbo, ugodnost, da si svobodno izbere vlado, pod katero želi živeti.

KAMENJE PROTI JUGOSLOVANSKEMU VELEPOSLANSTVU

Beograd, 31. avgusta
Agencija «Tanjug» poroča iz Washingtona: «Predvečeršnjim so neznanse osebe metale kamenje proti oknom jugoslovanskega veleposlanstva v Washingtonu. Razbili so stekla enega okna. Kamen je padel v sobo svetovalca jugoslovanskega veleposlanstva dr. Slavka Zoreta.»

OSKA PROTESTNA NOTA MADŽARSKI

Praga, 31. avgusta
Češkoslovaška vlada je poslala madžarski vladi protestno noto zaradi načina, ki nima primere kako osrednje in krajne madžarske oblasti očitno terorizirajo Slovaške na Madžarskem. Noto trdi, da madžarske oblasti s svojimi akcijami kršijo češko-madžarski sporazum o izmenjavi manjšin, sporazum, na podlagi katerega sta se obe državi obvezali, da si bosta enudil medsebojno pomoč in se pogodili o potrebnih olajšavah za izvedbo izmenjave prebivalstva.

Ukrajinska pritožba še ni prišla na dnevni red

Delegacije preučujejo senzacionalni predlog Gromika

NEW YORK, 31. avgusta. — Posebni «Reuterjev» dopisnik poroča, da delegacije preučujejo senzacionalni Gromikov predlog, da Varnostni svet preskrbi podatke o četah in vojaških oporiščih, ki jih imajo članice ZN v drugih državah. V krogih Združenih narodov menijo, da je predlog, ki je popolnoma iznenadil Varnostni svet, naperjen predvsem proti Veliki Britaniji in Združenim državam.

Na včerajšnjem večernem zasedanju je spet prišlo do nasprotij med Britanijo in Sovjetsko zvezo. Britanski zastopnik Cadogan se je upri predlogu predsednika dr. Lamgeja, naj bi ukrajinske in grške zastopnike povabili na predhodna razpravljanja, na katerih naj bi odločili, ali naj ukrajinska pritožba proti Grčiji pride na dnevni red.

Cadogan je dejal: «Kdo imed nas je imel doslej priliko, da je slišal dr. Manuliskega? Poznam njegove težnje po razširitev in podaljševanju razprave.»

Sovjetski delegat Gromiko je izjavil: «Britanskemu delegatu ne ugađa, da bi slišal razlago dejstev, ki so neugodna za Združeno kraljestvo. Prišel je v težaven položaj in razumem ga, toda odgovornost je na njegovi strani.» Če bi bilo dovolj dokazov — je omenil Gromiko — za opravičilo ukrajinske pritožbe, bi Svet moral dobiti druge.

Varnostni svet je nato sklenil, da ukrajinskih in grških zastopnikov ne bo povabil toliko časa, dokler ne bodo sklenili, ali pride ukrajinska pritožba na dnevni red.

Nizozemski delegat dr. Van Kleffens je ponovil, da je ukrajinska pritožba «vrsta kaj malo solidnih izjav, ki nimajo zadostnega temelja, da bi jih predložili Svetu. Dejal je, da se bo dostojanstvo Sveta in njegov prestiž v obeh sveta omajal, če bo postal torišče mednarodne propagande.

Cadogan je izjavil, da pripisuje Manuliski vse gorje Grčije akciji britanske vlade, ki jo obtožuje neposrednega vmešavanja v grške notranje zadeve. Ne navede pa niti enega dejstva v podporo obtožbe, ki bi jo lahko tolažili kot prekršitev čl. 1. Listine ZN. Te obtožbe so bedaste. Britanska vlada note nikakor ovirati popolnega in odkritega razpravljanja o katerem koli vprašanju, ki ga resno predlože. Moti pa ga sistem izkoriščanja Var. nostnega sveta za kirjenje neutemeljenih obol z namenom, da predjudicirajo nekoga člana ZN. Če bi primer kirše zasledovali, bi se stvar brez dvoma končala tako, da bi se vrnili na tiste, ki so iz njega napravili pritožbo.

Gromiko je izjavil, da je nasprotovanje poslušanja obtožb Ukrajine neolekna. Nato je obravnaval obmejne incidente in izjavil, da so v preteklosti velike vojne izvirale iz silnih majhnih incidentov. Citiral je članke iz britanskih listov in parlamentarnih izjav v dokaz, da je grški režim reakcionaren in da predstavlja nevarnost za mednarodni mir.

Zasedanje Sveta so nato preločili na torek; doslej te niso odločili, ali naj pride ukrajinska pritožba na dnevni red. Glasovanja o tem ni bilo in razpravljanje je ostalo v zrak. Prišlo je le do glasovanja, ali naj povabijo na zasedanje grške in ukrajinske zastopnike. Šest delegatov je glasovalo za povabilo (Sovjetska zveza, Brazil, Avstralija, Mehika, Nizozemska in Poljska), trije zastopniki pa proti (Britanski, ameriški in francoski). Ker zahteva postopek sedem pritrilnih glasov, so predlog proglasili za zavrnjen.

„PRAVDA“, OBTOŽUJE STRANKO NA KRIMU

London, 31. avgusta
Uradno glasilo sovjetske komunistične stranke «Pravda» obdružuje v uvodniku, kot poroča radio Moskva, komunistično stranko na Krimu «nesposobnost in lenobost. «Pravda» pravi, da stranka na Krimu opravlja delo na način, ki ni vreden komunistične stranke in ga ne skrbi za to, da bi v redu izpolnjevali izdana navodila.

Glasilo sovjetske komunistične stranke obtožuje tudi strankine funkcionarje, da so preveč domarji in prijazni z delavci in da taki odnosaji škodijo interesom države ter vodijo k podkupitvijo. Partijski funkcionarji morajo biti branilci države in ne smejo sodelovati pri takem bednem in zločinskem pokletju.

Ob koncu pravi «Pravda» da je treba očisti krajnoje strankine organizacije ter izločiti in posttriti njihov politični in organizacijski aparat pri nadziranju množic.

NAPADI NA DUHOVŠČINO V FRANCOŠKI ZBORNICI

Pariz, 31. avgusta
Zaradi napada komunističnega poslanca Rogerja Garaudyja na francosko duhovščino so vsi poslanci Ljudskega republikanskega gibanja v četrtak zastupili zbornico; zasedanje so prekinili.

Ljudskim republikancem so sledili, ostali desničarski poslanci. Ko so odhajali, so nekateri na naslov enudil medsebojno pomoč in se pogodili o potrebnih olajšavah za izvedbo izmenjave prebivalstva.

TISKOVNA KONFERENCA DEANA ACHESONA

Washington, 31. avgusta
Vršilec dolžnosti ameriškega zunanjega ministra Acheson je na tokovski tiskovni konferenci razpravljal in odgovarjal na številna vprašanja, ki so se v zadnjem času tikala, ameriške zunanje politike. Med drugim je izjavil, da ima ameriško zunanje ministrstvo zaplenjen nemške dokumente, ki se tičejo jersulemskega muftija Haj Amna El Huseinija. Vsebine ni hotel razkriti; izjavil je, da je budo objavil skupaj s drugimi dokumenti. Bržkone jih bodo priobčili kot Belo knjigo.

Acheson je nato govoril o demilitarizaciji nemške vojne in o proizvodnji vojnega materiala na zasedbenih področjih Nemčije. Spoznam stih velosti v tej zadevi je označil kot «mrtvo stvar». Dejal je, da so Združene države predlagale, naj bi o vseh gornjih stvareh razpravljala tristranska komisija, kar pa je bilo brezuspešno. Ker ni takšne komisije, Združene države nimajo možnosti, da bi izvedle preiskavo glede obtožb, po katerih Sovjeti na svojem zasedbenem področju baje proizvajajo vojni material. Ko so Achesona vprašali o vateh, da te tovarne izdelujejo orožje in strelivo, kar je v nasprotju s potačadskim dogovorom, je izjavil, da krojijo te vesti že dalje časa.

Na vprašanje o vesti iz Sanghaja, da so Združene države prodale kitajski vladi letala in tako prekršile odredbe zunanega ministrstva, je Acheson dejal, da je zunanje ministrstvo pooblastilo komisarja za likvidacije s tujino McCabeja, da izvede izdčno preiskavo. Acheson je dejal, da bi sicer morali kitajski vladi prodati nekaj letal B-25 in B-24, ki so bila razorožena, da pa je zunanje ministrstvo te prodaje prepovedalo, dokler se kitajski položaj ne razjasni.

V pogledu vojaške opreme, kar predstavlja preskuške ameriških vojnih potrebščin, je Acheson dejal, da so majhen del poslali Veliki Britaniji, Franciji, Filipinom in nekaterim državam Južne Amerike. Acheson je izjavil, da mu ni znano, da bi bili vojno opremo dobavili tudi Turčiji.

NÁBOR V ZAGREBU

Zagreb, 31. avgusta
«Kot poroča jugoslovanska agencija «Tanjug», bodo v ponedeljek 2. septembra prišli v prvem rajonu v Zagrebu z naborem za narodno armado. To bo prvi nabor po zmagi nad fašizmom.

Ljudska fronta v Zagrebu bo to priliko proslavila na Trgu bratstva in enidstva. Pri proslavi bodo sodelovali zbori raznih kulturnih društev iz prvega rajona, izvajali bodo narodne plesne in orkestrske prireditve. Trg bratstva in enidstva bo svedeno okrašen in razsvetljen. Predstavniki jugoslovanske armade bodo govorili o pomenu tega prvega nabora po osvoboditvi ter o življenju v jugoslovanski armadi, ki stoji na braniku avobode in neodvisnosti narodov.

49. IN 50. DRŽAVA

Washington, 31. avgusta
Ameriški notranji minister Julius A. Krug je izjavil, da je predložil, naj Havajske otoke in Alasko skupno priključijo k Združenim državam kot 49. in 50. državo. Dejal je, da upa, da bo Kongres januarja odobril zakonske osnutke, ki bodo dovolili prebivalcem Fortrice, da z referendumom izrazijo vilo, da bodo bodisi neodvisna država bodisi, država Združenih držav ali domonion.

Razvoj v Indiji

Napetost ni popustila

NOVI DELHI, 31. avgusta — Ta teden se je trikrat sestal izvršni odbor kongresne stranke. Razpravljal je o porazdelitvi ministrskih mest v novi zasnvi vladi, ki jo začela poslati v začetku prihodnjega tedna ter o indijskem položaju, ki kaže v zadnjem času delno napetost. Pandit Nehru je poročal tudi o razgovoru, ki sta ga imela Gandhi in on z indijskim podkrajem.

Indijska radijska postaja je sporočila, da delo za izbrbo dveh ostalih ministrov ministrov dobro napreduje.

Predsednik muslimanske zveze Jinnah je sicer izrazil zadovoljstvo o ponudbi indijskega podkrajja, da zi muslimanska vlada, po čem do lahko vstopila v vlado, ponovil pa je staro stališče, da bi bila edina rešitev indijskega vprašanja razdelitev Indije v dva dela, in sicer v Pakistan in Indostan. Kritiziral je tudi podkrajjevo izjavo, da bi muslimanska zveza dobila izmed 14 ministrskih mest samo pet. Nadalje je obsodil imenovanje treh muslimanskih ministrov, ki so jih izbral izven muslimanske zveze. Pozval je člane muslimanske zveze naj ne udeležijo sestankov vladnih odborov ali kakršnih koli konferenc, ki bi jih sklicala vlada. Ob koncu ramadamskega posta je Jinnah pozval vse pristaje, naj se organizirajo, da bodo pripravili kljubovati vsaki tevari.

V mnogih pokrajnih Indije so izdali posebne volajke in policijske ukrepe zaradi morebitnih nemirov ob koncu muslimanskega postnega meseca. Tajnik kongresne stranke kalikutskega okrožja je od bengalskega guvernerja brozjavno zahteval, naj da okrajnemu glavaru na volidja, da pripravi v prikazovanju težkega položaja vojaške sile. V Daki (Bengalija), kjer je več dni prihaja do spopadov med Indijci in muslimani, je policija vpletla strojne ukrepe. V nekaterih ulicah so postavili tudi zapreke iz bodeče žice. Doslej je ni nikakih poročil o neredih v Kalkuti. Drugod je prišlo do manjših spopadov.

ŽENSKI KOTIČEK

Lažje je paziti, kot popravljati

Srečujemo jih blede, zaspano in oslabljene pod dragocnim bremenom in človeku se zasmili, tako so se same mlade in otroške. Bodoče matere so, ki mislijo na vse drugo, le nase ne. Ne opazijo oteklih rok in členkov, temnih lis na obrazu in izsušenih ter mrtvih las. Zamaknjene so in za njih realnost nič ne pomeni. Lepo je, da se vse trujejo bodočemu bitju, vendar ni dobro, da pri tem popolnoma pozabijo nase. Ko jih čez nekaj mesecev zbudijo iz sanj, kaj bodo novega zemljana in se ogledajo po dolgem času v ogledalo, se prestrašijo svoje podobe. Počasi odpirajo pokvarjene zobe, razredene in mrtve lase, uvelo polt, težke čenke in splošni nezadovoljni videz. Ali je vse to posledica materinstva? Nikakor ne, vsem tem neprijetnim posledicam se je moglo izogniti, če pravočasno mislite nase.

Elastični gumijast pas, ki ga je mogoče zatiči in razširiti po potrebi, pomaga, da se koža na trebuhu ne razteže preveč in zelo trdna obveza po porodu pomaga do normalnega oblika. Rumene in temne lise se pojavljajo zaradi pomanjkanja vitaminov, ker jih otrok vse porabi. Zato je treba uživati vitamine v obliki zelenjave, sadja in jih še dodajati v obliki pastil. Obrazu do dobro stori tudi vitamini, saj iz zmečkane sadja ali zelenjave.

Zatelele čenke je najboljšje zdraviti s masazjo, ki poviša krvni obtok. Pametna žena si pomaga, preden je prepoznala, da ji izpadajo lasje, opazi lehe takrat, ko je ostala še skoraj popolnoma brez njih. Čim opazi, da ji lasje v večji meri izpadajo, prične s pogostimi masirami s oljnatimi ali alkoholnimi pralnicami ter zvečer in zjutraj lasje dobro skrbno s trdo krtačo.

Telo oddaja ves kalcij otroku, zaradi česar mu ga primanjkuje in kot posledica se kaže zobne. Vsak mesec je treba obiskati zobozdravnika, da jih pregleda in sprosti popravi in eventualno predpiše zdravila.

Med bodočimi materami pa tudi najdemo prav nasprotno primere, kjer je mlada žena vsa prestrašena zaradi trenutnega videza in zasikljena, da je za vedno izgubila lepoto. Tudi to je pretrpno. Narava je najboljši gospodar in vse pravilno porazdeli in uravnovesi. Koliko je žena, ki ima že kopico velikih otrok, pa so same še mladostne in razigrane, kot da bi bile njihove sestre.

Ni se lepo popolnoma zapustiti negovati se je treba še bolj kot po navadi. Izogibati se je vendar treba premočnemu rdečilu za ustnice ali pobarvanim trepalnicam, ker premočno lepotenje ni primerno. Viskozne pene niso priporočljive, ker povzročijo krčne žile, ki jih pozneje s težavo odpravite. Zapomnite si je treba, da je vselej lažje paziti, kot popravljati.

Robčki za otroke

V teh časih je težko dobiti močne in cenene robčke za otroke. Zlasti otroci, ki hodijo v šolo, potrebujejo trpežno blago, katerega lahko pogosto porabijo brez strahu, da bi se strgalo.

Malo popraskate po predalu s krpmi in ostanki, pa vam bo gotovo prišel pod roko kos starega, vendar še močnega platna ali ostanka gostega predvojnega šifona. Po nitki ravno izredne kvadrate primerne velikosti. Nato poličite in ostanke črtaste, rožaste ali kvadratne centimeter in pol široke trakove. Trak mora biti nekaj centimetrov daljši kot vse štiri strani platnaste kvadrata, ker drugače poškodovali rezano blago vleče. Če se trak ni dovolj dolg, ga dastavite na način, da se čim manj vidi. Ko je dovolj dolg, ga s velikimi vbodi pritrdite na narobni strani robčka; pričnite na vogalu. Ko je oblika lepa, prišijte rob s strojem, silkajte na narobni strani, tako, da je diagonalni rob tovarnen na zunanjo stran. Nato rob do polovice zapognite za šiv (na znotraj) na narobni strani robčka, ga ovijte ob vratu.

Ko se polje posilja, je najbolj primerna in za vse prilike uporabna temnomodra obleka s enolnim plaščem. Oboje je iz lahkega volnenega blaga. Majhen spomin na polje je sopek nežne, ga ovijte ob vratu.

37.

WILLIAM SAROYAN

ČLOVEŠKA KOMEDIJA

Ta glava je za Uliza predstavljala čudovit pojav.

Med tem časom je med častitljivim v m Hollywoodu in verniki potekal pobor besedni dvoboj, in sicer o blazenosti. Častitljivi Holly je zašel brati kltico, množica vernikov pa enu je v zboru in s prijetnimi in močnimi glasovi odgovarjala. Tako so vsi izmenoma dalj časa brali verz iz svetega pisma in psalmov.

Pričeli so s čitanjem evanĝelija. Uliz je še vedno z zanimanjem motril glavno plešastega gospoda. Opazoval je muho, ki se aedala na gospodovo plešo in se tam mirno sprehajala. Nekaj krat je že hotel stegniti roko, da bi jo ujel, pa mu je gospa Macauleyeva to preprečila. Evanĝelji je še vedno trajal. Napeto se je zagledal v gospodovo plešo in si je predstavljal, da je ta pleša puščava. Predstavljal si je, da je v puščavi, obložen v nedoljško obleko in da gleda na drugem bregu potoka, ob katerem je

polikajte in z drobnimi ter gostimi vbodi približite na stroj ali roko. Pasivni morate biti pri vogalih, da jih lepo izoblikujete. Ko ste končali, polikajte zaradi morbitnih manjših napak pri tkanju. S takimi ročki bodo otroci imeli veselje, izdelek bo malenkost in trpežni bodo. Poleg tega se boste pa še veselili, da ste sami izdelali tako mišne robčke. Če imate še več časa in blaga, jih lahko okrasite s spetnicio otrokovega imena, srajkom, mucko ali cvetko, kar izreže iz pisanega blaga, ki je ostalo od roba in z gostim vbodom pričvrstite.

Za kuharice

Poliskajte za spremembo vegetarijanske juhe, ki jo pripravite na sledeč način: zrele paradižnike olupite, jim odstranite semena in pretlačite skozi sito. Paradižnikovi megljčastje nekaj mladega nestranege korenja, nekaj zrn zelenega graha, nekaj rezin bučke, drobno nasečljano čebulo in štiri stroke česna. Juho, če jo po naših starih pojavit smemo tako imenovati, začinite s soljo in dobrim oljem.

Morda vas bo zanimala še vegetarijanska močnata jed, ki jo pripravite na sledeč način: Na stroj zmešajte pest sladkih mandljev, dodajte toliko krompirjeve moke in medu, da lahko vmesite trdno, vendar ne pretrdo zmes. Zmes uporabite kot nadjev za jabolčka, ki jih morate prej olupiti in v sredini zarijati jamico. Namesto jabolk lahko vzamete tudi breskve ali marelice. Sadije razporedite na plitev krožnik in polijete s sirupom iz medu in časiče konjaka. Okus je bolj, če s sladkim mandljev dodate vsaj enega ali dva grenka.

Praktični nasveti

Madeže kolomasa lahko odstranite z belih ali svetlih oblek, če umazani del namočite v mlatno mleko in tako pustite 12 ur. Nato operite z vodo in dobrim milom ter končno temeljito splaknite. Posušite med dvema belima krpmama, ker se tako ne bo poznal rob vode.

Če želite očistiti svetlo vanje, strpite v trd snov jajčni beljak ter s krpicco flanelo dobro drgnite umazana mesta. Očistite s popolnoma suho in čisto flanelasto krpo.

Ne zametujte ostanke mila, marveč jih spravljajte v steklenico. Ko se jih je že precej nabralo, natočite nanje mlatno vodo in stresajte, da se popolnoma raztopijo ter dodajte nekaj amoniakove kisline. Raztopina je izvrstno čistilno sredstvo.

MODA

Ko se polje posilja, je najbolj primerna in za vse prilike uporabna temnomodra obleka s enolnim plaščem. Oboje je iz lahkega volnenega blaga. Majhen spomin na polje je sopek nežne, ga ovijte ob vratu.

37.

WILLIAM SAROYAN

ČLOVEŠKA KOMEDIJA

Ta glava je za Uliza predstavljala čudovit pojav.

Med tem časom je med častitljivim v m Hollywoodu in verniki potekal pobor besedni dvoboj, in sicer o blazenosti. Častitljivi Holly je zašel brati kltico, množica vernikov pa enu je v zboru in s prijetnimi in močnimi glasovi odgovarjala. Tako so vsi izmenoma dalj časa brali verz iz svetega pisma in psalmov.

Pričeli so s čitanjem evanĝelija. Uliz je še vedno z zanimanjem motril glavno plešastega gospoda. Opazoval je muho, ki se aedala na gospodovo plešo in se tam mirno sprehajala. Nekaj krat je že hotel stegniti roko, da bi jo ujel, pa mu je gospa Macauleyeva to preprečila. Evanĝelji je še vedno trajal. Napeto se je zagledal v gospodovo plešo in si je predstavljal, da je ta pleša puščava. Predstavljal si je, da je v puščavi, obložen v nedoljško obleko in da gleda na drugem bregu potoka, ob katerem je

Angleške katedrale

Angleška katedralna mesta so nekaj posebnega. Ne samo katedrale, veličastne priče srednjeveške umetnosti in pobožnosti, marveč tudi življenje v mestih okrog njih predstavlja posebno vzdušje, ki je značilno za Anglijo. Nastala so v starih časih, vendar niso nazadnjaška. Slika kaže zvonic salisburyjske katedrale, ki je ena izmed najlepših v južni Angliji.

ZANIMIVOSTI

Anekdote o Shawu

Ko so v Ameriki prvič uprizorili znano, toda nezumno dolgo Shawovo gledališko delo «Nasaj k Metuzalemu», je pred predstavo režiser brzojavil pisatelju: «Prosim za dovoljenje za skrajšanje zadnjega dejanja, ker bodo drugače gledalci iz oči oči zamudili zadnje vlake.»

«Shaw je odgovoril: »Spremenite vozne reke.« Nekaj prijatelj je obiskal G. B. Shawa na njegovem posestvu, kjer stoji hiša sredi razkošnega cvetličnega vrta. V svojo veliko presenečenje je obiskovalec opazil, da v vseh hiši ni niti ene cvetlice. »Vem sicer, da zelo ljubite cvetlice, je vprašal, vendar kako to, da v vašem domu ne vidim nobene?«

«Imam radi tudi otroke, je odgovoril odločno Shaw. »Nikdar pa mi ni prišlo na misel, da bi jim porcal glave in z njimi okrasil svoj dom.«

Neki filmski producent je prišel k Shawu na zavpen pogovor s namenom, da ga pridobi za dovoljenje za snemanje nekaterih njegovih del. Ko mu je šlo na dolgo in široko razlagal svoje namere in ideje, ga je pesnik prekinil: »Vi-dim, da ste skoz in skoz umetnik. Na začetek sem jaz sam navadni trgovec — zato se bojim, da ne bova nikdar prišla do sporazuma.«

Najdeni zaklad

Ko so je v letu 1940 gospa Gwynn Griffiths iz Barcombe v Sussexu odločila, da odpotuje s svojimi sinovi v Ameriko, se ji je zdelo pametno, da na vrto svoje hišice zakopje nekaj draguljev in denarja. Prejeli mesec je pisala svojemu bratu in mu razodela, da ima zakopan zaklad in mu dala navodila za odkopanje.

Začel se ga iskati in ko so že začeli sumiti, da je kdo vedel za tajnost in se nasrkovano polastil denarja, so se zatekli k čarodiju, vsakemu kovača Klingu, ki je že pokazal svoje preroške sposobnosti z odkritjem podtalne vode.

Pričeli je z delom, toda brez upanja. Toda lešnikova vejica, vilkaste oblike — njegova čarodějna priprava — je začela nenadoma trepetati. »Ravno toliko, da mi ni padla iz roke, je dejal. Tam so skopali precej globoko jamo in prikazal se jim je zaklad, obstojele iz dveh pločevinastih škafelov, ena napolnjena z dragulji, druga z bankovci.

«Kako boš s to mrežo loviti živali? Pa saj tu tudi ni živali. Pojdi, pojdi, gremo rajši malo pla-vat v Malago.»

«Najprej moram pripraviti svojo mrežo, to je prvo, je odvrnil Avgust.»

Tako je Enoch Avgustu prigravil, naj bi šla rajši na kopanje, pa se je branil, češ, da mora pripraviti svojo mrežo za lovljenje živali, dokler ni prišel Lionel. «Kaj delaš, Gusti? je vprašal. »Mrežo, je odvrnil Avgust, »mrežo za lovljenje živali.«

«Lionel, ali greš na travnik, se bova žgala. Ali greš? je vprašal Enoch in se zelo navdušeno o tem izražal.

Enoch Hopper je na to pristal in oba, Enoch in Lionel sta odšla naprej po cesti, Avgust pa je spet pričel s svojim delom.

V tem pa je prišel mimo. Shag in tudi on, kakor prejšnja dva, vprašal Avgusta, kaj dela in čemu ta mreža služi.

«Ali mi hočeš pomagati, da paskusim, kako mreža deluje? je zaprosil Avgust.

«Seveda, je vljudno odvrnil Shag. »Kako pa boš to naredil?«

«Pomislite, je dejal Avgust. »Jaz bom držal mrežo in se skrili za Arovo trgovino, ti pa boš poklical

IZ SLOVENIJE

V premogovniku Zabukovci pri

Zalou so se pripetila 12. avgusta huda rudniška nesreča. Nastala je eksplozija zemeljskega plina v zahodnem delu premogovnega polja »Barbara«. Pri nesreči je izgubilo življenje 14 rudarjev, 9 jih je bilo hudo ranjenih. Izveščani reševalci so takoj odšli na delo ter pomagali reševati ponesrečenih. Na kraj nesreče je prišel tudi minister za industrijo in rudarstvo, ki je doletel, da rudarje pogrebe iz državne stroške, za preostale svoje žrtve pa je doletel polno plačo do 1. septembra tega leta, po 1. septembra pa tri četrtine plače. V sredo 13. t. m. popoldne je bil pogreb ponesrečenikov. Na zadnji poti jih je spremljala množica prebivalstva iz vseh rudarskih revirjev.

Ljudska pravica je objavila dopis, v katerem pravi, da je v Slajmerjevem domu v Ljubljani umrben kot hišni zdravnik medicine Bojan Pochyala, doma iz Jesenice. V letih 1941 in 1942 se je udajal nemški oblastem in je celo odšel studirati na Dunaj, kjer so ga imeli takojšnji Slovenci za gestapovskega ovađuha. Po osvoboditvi je našel spet pot domov. Komila je za defenzacijo na ljubljanski univerzi je zaradi Pochyalevega medvojnega življenja odklonila priznanje izpitov, kljub temu pa je dobil medicinsko službo hišnega zdravnika v Slajmerjevem domu. Tu je Pochyala s svojim delom pokazal, da je vreden svoje preteklosti. Dopisnik Ljudske pravice so vprašali kako je to mogoče, saj je vendar za taka odgovornost mesta na razpolago dovolj vrednih, sposobnih in predanih ljudi in zaključuje, da je dolžnost Slajmerjevega doma, da si pravi slabo sprčičevalo svoje politične zavednosti, ki si ga je sam izstavil s tem, da ob sprejemu Pochyala ni dovolj tehtno ugotovil njegove preteklosti.

V Ljubljani so se poročili: Tavtar Albin in Hafner Marija, oba iz Ljubljane; Lipitar Pavel in Kastelna Marija, oba iz Ljubljane; Bratančič Leopold iz Maribora in Neubauer Edit iz Ljubljane; Podbršček Milan in Ham Marija, oba iz Ljubljane; Ribnikar Franc in Smerkolj Silva, oba iz Ljubljane; Rešič Abel in Kure Elzabeta, oba iz Ljubljane; Gogala Franc iz Zagreba in Lončar Adela iz Ljubljane; Eber Brunoslav in Otomir.

Umrli so: Sturz Rudolf, uradnik drž. št. 64 let; Perovšek Anton, sin posestnika, 8 let; Vulo Janez, sin čestarja, 1 leto; Mikec Ivan, sin čestarja, 1 leto; Trtnik Franciška, žena posestnika, 60 let; Silpet Marjan, sin sprevodnika cestne železnice, 1 dan; Milnar Ivan, uradnik Okrožnega urada, 77 let; Pezdil Andrej, delavec, 72 let; Novak Jože, borec, 24 let; Majnik Adolf, železnikar, 36 let; Matinešek Lado, sin služitelja, 13 let; Hering Franc, brivec, 56 let; Vršar Tatjana, hči delavke, 1 leto; Prinčič Marija, gospodinja, 83 let; Mikšič Bojko, ml. vodnik, 22 let; Vučič Milan, borec, 23 let; Keruč Jakov, 20 let, vasi v Ljubljani; Josip Mulej, trgovec v Menguš; Franciška Druskoč-Ermene v Kozjem; Franc Keasler, želez, uradnik v pokroju v Ljubljani; Marija Terzan-Čebul v Šoštanj.

avtomobilom izlet v okolico Kingsburga.

«Oh, dragi, so ti všeč rastline, ali ne? je dejala mladenka.

«Vse mi je všeč, je odvrnil Spangler in nato dodal: »Zdaj pa me ne sprašuj spet, če mi ugrajšaš tudi ti, ker mi Vseč si mi in rad te imam, rad imam vse svet in vse, kar je na svetu.« Spangler je poljubil mladenko na oči.

«Ah, dragi, si srečen? je vprašala.

«Seveda, seveda, je Spangler urno odvrnil in polobil mladenki roko okoli pasu.

Avtomobil je prevozil reko Kings, do mesta, kamor so hodili ljudje na južno. To nedeljo je bilo tam pet velikih plinikov z glasbo in plesom. Bilo je več družb — grška, hrvaška, srbska, armenska, italijanska in ameriška. Vsaka skupina je imela svojo karakteristično glasbo in ples.

Pred neko skupino sta se Spangler in Diana ustavila. »Poznam ti glasbo. To so Grki, je dejala Diana. »Poglej, kako pleše ona deklica. Tako plešejo v njih domovini.«

Avto je peljal nekoli naprej in se znova ustavil. »Oni tamle so Armenci, je dejala Diana. Nekoliko sličejo Grkom. Nekoliko pa

TRŽAŠKA KRONIKA

Nedovoljena demonstracija

Petnajstminutne stavke - Napisi po mestu - Zahteva po preklicu poziva pred sodišče

Včeraj je bila po mnogih tovarnah in delavnicah vrsta 15 minutnih stavk v znamenje protesta proti pozivom pred sodišče voditeljev nezakonite dvanajststnevne stavke v začetku julija. Vrhunec so dosegle stavke ob 18 uri, ko se je pred Ljudskim domom začela urejena, toda nedovoljena demonstracija.

Demonstracija je bila v zadnjih šestih tednih največja v mestu. Demonstranti so se razšli okoli 20 ur na trgu Garibaldi. Poročajo o malostevnih incidentih. Po tej uri je bilo je še nekaj posameznih preprirov v ulici XXX Ottobere in v ulici Milano.

V Ljudskem domu so razni voditelji demonstracije predložili okrog 80 spomenic s številnimi podpismi, v katerih zahtevajo preklic pozivov pred sodišče. Po izročitvi spomenic je eden izmed voditeljev demonstracije nagovoril množico, naj se v redu in disciplini oddalji. Dodal je, da bodo nadaljevali z demonstracijami, dokler ne bodo zadostili njihovim zahtevam.

Od Ljudskega doma so demonstranti med vplivem in petjem šli proti trgu Garibaldi. Pred razhodom so poslušali še kratek govor delavca, ki je govoril stoje na podnožju vodnjaka na trgu.

Okrog 23 ure so demonstranti med nedovoljeno demonstracijo v ulici Caprin ranili nekoga policijskega agenta s kamenjem na glavi. Policija je bila prisiljena streljati v zrak, da razene množico, ki je bila malostevna, toda nasilna. Med civilisti ni bilo ranjenih.

Med incidentom v ulici Caprin so aretirali tri ženske zaradi kršitve javnega reda in ker so bile brez ogebnih izkaznic. Aretirane so: Antonietta Spazzapan, Vittoria Raseni in Eida Guani.

Demonstracija v ulici Caprin je sledila demonstraciji, ki so jo priredili: jugoslovanski elementi proti 18.30 pred sedežem Zavezniške vojske uprave v Ljudskem domu. Kmalu nato so poklicali policijo, da razene protidemonstracije za Italijo, ki so bile v manjšem obsegu v ulici Mazzini, na Korzu, na trgu Golconda in na trgu ex-Impero. Policija so nato poslali v ulico Valdivio, da razene množico, o kateri so javili, da napada avtomobil jugoslovanske misije. Množica se je kmalu po prihodu policije razšla in ni razvidno, da bi bil avtomobil poškodovan.

Organizirano agitacijo so začeli v zgodnji jutraj z napisi po zidovih v raznih delih mesta. V napisi so zahtevali preklic pozivov pred sodišče. Jutranje protestne stavke delavcev so bile v ledjednelezi av. Marka, v tržaškem arzenalu, v tovarni Modiano, v pivovarni Dreher in v drugih podjetjih.

INCIDENT PRI STRAZNICI V VIDEMSKI POKRAJINI

Trst, 31. avgusta

Obveščevalni urad 13. abora sporoča: V noči na 28. avgusta so se blizu vasi Palpama, ki je dva do tri km oddaljena od meje v videški pokrajini, nezane osebe približale straznici št. 517 in se na dano povelje niso ustavile. Strazna je streljala in neznanici so izginili. Istovestnost oseb ni znana. Incidentu ne pripisujejo velike važnosti.

Umrli so: Sturz Rudolf, uradnik drž. št. 64 let; Perovšek Anton, sin posestnika, 8 let; Vulo Janez, sin čestarja, 1 leto; Mikec Ivan, sin čestarja, 1 leto; Trtnik Franciška, žena posestnika, 60 let; Silpet Marjan, sin sprevodnika cestne železnice, 1 dan; Milnar Ivan, uradnik Okrožnega urada, 77 let; Pezdil Andrej, delavec, 72 let; Novak Jože, borec, 24 let; Majnik Adolf, železnikar, 36 let; Matinešek Lado, sin služitelja, 13 let; Hering Franc, brivec, 56 let; Vršar Tatjana, hči delavke, 1 leto; Prinčič Marija, gospodinja, 83 let; Mikšič Bojko, ml. vodnik, 22 let; Vučič Milan, borec, 23 let; Keruč Jakov, 20 let, vasi v Ljubljani; Josip Mulej, trgovec v Menguš; Franciška Druskoč-Ermene v Kozjem; Franc Keasler, želez, uradnik v pokroju v Ljubljani; Marija Terzan-Čebul v Šoštanj.

Nato se je začelo zasliševanje razbremenitvenih prič. Nobeden izmed treh dopolne žašlanih prič ni videl, da bi Pontinova podajala stole, ali se z vzpodojajajoimi klici udeleževala pretepa. Priče so trdili, da je Pontinova poskušala pomiriti preprič, ker se je bala za svojega brata, ki je bil med množico. Zadržna priča je izpovedala, da je poskušal kontakt znešajavo. Navzgoče ženske so bile videli razburjene, toda videl ni nikogar, da bi podajal stole. Priča je potrdila, da je odstranil neke osebe, med njimi tudi Valdemarino od angleške vojske, ki je ležal na tleh. Potekal je te osebe in jim prigovarjal, naj grejo domov.

Na popoldanskem zasedanju so zaslišali nadaljnje razbremenitvene priče, kakor pleše? Poslušaj glasbo. Avtomobil »Lase je nekaj deset metrov naprej znova ustavil. »To pa so Italijani, je zatrdil Spangler. »Ali ne slišiš, da pojejo »O sole mio«. Mogoče je tudi Corbett s svojo ženo in otroci poleg.«

Ustavila sta se pred neko drugo skupino. »To so pa Srbi in Hrvatit, je dejal Spangler, »in mogoče je tudi kdo drugi iz kake sosedne države vmes.«

Se enkrat sta ustavila avtomobil. Ta slednja skupina je pač bila najlepša izmed vseh. Glasba je bila swing, vije in boogie-woogie, ples pa je bil zelo razvnet. »Americanizacija, je dejal Spangler. »Poslušaj jih.«

Nekaj časa sta se gledala in poslušala, nato pa sta se odpeljala.

37. poglavje

ITAKA, MOJLA ITAKA

Popoldnatski vlak San Francisco-Santa Fé se je ustavil v Itaki. Izstopilo je devet potnikov, izmed teh dva vojaka. Ko je vlak še odhajal, je skočil z njega še neki tretji vojak, ki je šepal in se je počasi stopajot oddaljal.

Prvi vojak je pogledal tovaršar in dejal: »Prijetelj, v Itaki sva. (Nad. prih.)

37. poglavje

ITAKA, MOJLA ITAKA

Popoldnatski vlak San Francisco-Santa Fé se je ustavil v Itaki. Izstopilo je devet potnikov, izmed teh dva vojaka. Ko je vlak še odhajal, je skočil z njega še neki tretji vojak, ki je šepal in se je počasi stopajot oddaljal.

Prvi vojak je pogledal tovaršar in dejal: »Prijetelj, v Itaki sva. (Nad. prih.)

Pohvala majorju Richardsonu

Namestnik vrhovnega poveljnika oboroženih sil na Sredozemlju general Lee je izrazil čestitke uradno za javna dela Zavezniške vojske uprave majorju Richardsonu priznanje za njegovo uspešno delo v Julijski krajini.

V Julijski krajini trenutno obnavljajo 24 vasi in v petih izmed njih bodo delo končana za septembra 1946. Skupni stroški vseh teh del na področju A so do 15. avgusta znašali 5.674.539.607 lir. Urad za javna dela pa je izvršil doslej 1.177 del v skupni vrednosti 1.178.117.172 lir.

Omejena odprava zapore nad odpusti

TRST, 31. avgusta

Zavezniška vojska uprava je z ukazom št. 106 D, ki bo v kratkem objavljen, določila, da za dobo od 1. septembra do 31. oktobra 1946 ne bo dana možnost nadaljnjih odpuštov preko 21% doletenih v ukazih št. 106 in 106 C Zavezniške vojske uprave.

Tega ukrepa se lahko poslužijo le industrijska podjetja, ki se niso poslužila 21% odpuštov udeležencev, ki velja od 31. decembra 1945, kot je predvideno in dovoljeno s navedenimi ukazi.

Istočasno s tem ukrepom določa ukaz št. 106 D, da se posebna podpora za brezposelne, ki bi morali zapustiti 31. avgusta, podaljša na ves mesec oktober 1946, medtem ko bo biagajna za dopolnitev plač nadaljevala z izplačili.

Predaja poslopja št. 6 v ulici Carducci

Včeraj ob 10 uri dopoldne se je, kot je določil prejšnji, pričela predaja nepremičnin v ulici Carducci, Pokrajinski osovodilni odbor za Primorje in Trst je predal lastniku Zavodu za socialno skrbstvo poslopje št. 6. Uvedbi v last so preloščeni pravna zastopnika obeh strank in njuni predstavniki ter geometri. Predaja se je zavlekla do 13 ure, ko so sodnemu uradniku izročili ključe poslopja.

Neznanci so vdrl v bar v ulici Cologna 30 in odnesli večje število steklene likerja v skupni vrednosti 30.000 lir.

GORICA

Konec razprave zaradi pretepa v Romansu

Dva obsojena, štirje oproščeni

Valdemarin in Smonetti vsak po 4 mesece zapora - Za ostale oprostila sodba z opominom

Vikje zavezniško sodišče pod predsedstvom podpolkovnika H. J. Atkinsona je tretji dan razprave proti šestim obtožencem, ki so jih aretirali zaradi pretepa dne 11. avgusta v Romansu, zaslišalo zadnje izmed obtoženih oseb, obtoženko Jone Pontinovo. Obtoženka je izpovedala, kako je prišlo do pretepa, toda zanikala je obtožbo, da bi podajala stole tistim, ki so jih metali. Ne samo, da ni ščuvala k neredom, ampak približala se je policijskemu naredniku in ga prosila, naj naredi pretepu